

have vi ikke troet der vilde være nogen Fare derved for Amtene, naar Godtgjørelsen, nemlig at Broformsyderne skulle give Halvdelen, og at det saa ikke kunde være for trykkende for de større Communer saaledes i 2 Aar at overtage den anden Halvdeel, naar Staten kom dem imøde med noget Tilskud, og Amtsraadet kunde vælge imellem, hvormange og hvilke Broer det aarlig vilde indløse, forudsat at det Princip, Udvalget har foreslaaet i SS 5 og 11, vedtages saaledes, at Statskassen gjennem Indenrigsministeren kommer Communerne til Hjælp paa den Maade, som af Fleertallet i andre SS er foreslaaet, og jeg vilde saaledes meget bede det ærede Thing nøie at overveje, om det dog ikke vilde finde det rigtigst at stemme for Fleertallets Forslag, som slet ikke er beregnet paa nogen virkelig Eftergivelse for Yderne, men kun paa at give Yderne, hvad der billig tilkommer dem.

Bregendahl: Hvad angaaer det Endringsforslag, jeg har stillet til § 3, skal jeg erkende, at det i alt Væsentligt falder sammen med Fleertallets Forslag til samme Paragraph, og jeg skal derfor tage dette Endringsforslag tilbage; hvad derimod angaaer det Endringsforslag, Udvalgets Fleertal har stillet til § 2, troer jeg paa det Allerbestemteste at maatte fraraade det ærede Thing at gaae ind derpaa. Dette Forslag gaaer nemlig ud paa, at Vedkommende, være sig Sogneskassen eller Amtskassen, skal være forpligtet til, naar Yderne af over Halvdelen af Broformet forlange det inden en vis kort Tid, at indløse Broen enten for Sogneskassens eller Amtskassens Regning, men jeg troer ikke det gaaer an saaledes at gjøre dette til en Forpligtelse for vedkommende Commune. Jeg kan nævne som et Exempel et Amt, jeg kender, hvor jeg idetmindste ikke troer, man vil kunne faae de Broer, som det der vil være Amtskassens Sag at indløse, af løste ringere end omtrent 20,000 Rd., men at nu over Halvdelen af Broformsyderne skulle kunne tvinge de, der beshyre Amtskassens Midler, til paa en Tid, da de i Amtets Interesse ikke finde det tjenligt, at anvende en saa stor Sum i denne Retning, til at overtage en saadan Udgift, troer jeg ikke vilde være tilraades-

ligt. Hvad § 4 angaaer, da vil det ærede Thing erindre, at det er i denne Paragraph, det egentlige Hovedspørgsmaal i denne Sag ligger. Saavidt jeg erindrer, blev det i Rigsdagens sidste Samling meget vidtløstigt omdebatteret, hvorvidt der var Billighed for, at Yderne af Broform skulle vedblive at yde Broformsaagiften, efterat en Afløsning af Broerne eller en Overgang til Communerne havde fundet Sted. Det blev paastaet her i Thinget, saavidt jeg erindrer navnlig af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), at denne Broformsydelse maatte betragtes ligesom alle andre privatrettlige reelle Byrder paa en Eiendom, som de nuværende Besiddere vidste paahvilede dem, da de kjøbte den, og at der derfor aldeles ingen Grund vilde være til at fritage dem for en saadan Ydelse. Det er ganske vist, at de nuværende Besiddere af Eiendommene i mange Tilfælde vidste, da de kjøbte dem, at der paahvilede dem en saadan Byrde, men jeg troer dog, at denne Betragtningssmaaede ikke kan holde Stik. Naar man nærmere undersøger, hvorledes Broformsydelsen til en eller anden Bro er bleven paalagt enkelte smaa Districter, enten enkelte Sogne eller et enkelt Herred, saa vil man let finde, at Paalaget af dette Broform er skeet paa det District, som efter de da bestaaende Lovgivningsregler var pligtigt til at opføre en sliq Bro, men hvis Gyde det dengang oversteg at gjøre det; Districtet maatte da yde den private Mand, som paatog sig Broens Opførelse, et aarligt Vederlag igjennem denne Broformsaagift. Naar Lovgivningen nu imidlertid senere har forandret Reglerne, hvorefter Broer i Almindelighed skulle vedligeholdes efter deres skjellige Væbskaffenhed som Sogne eller Amtsbroer, troer jeg det vil være ubilligt at vedblive at lade en Deel af den tidligere Byrde paahvile disse Districter, og jeg troer det er saa meget mere ubilligt, som det kun er over enkelte Vandløb, at saadanne Broer ved Bevilling og Broformsydelsespaalæg ere blevne opførte i en ældre Tid; thi ved alle de andre Vandløb i de paagældende Districter, hvorover der ikke i en ældre Tid er opført Broer, men hvor der dog kunde trænges til saadanne, er der, efterat den nye Lovgivning har bestemt,